

หลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกล้วยง

เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

โดย

นางสาวสุพิศ ศรีบัว

ตำแหน่ง ครู

วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกัญชง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

DEVELOPMENT OF A LOCAL CURRICULUM FOR HEMP CULTIVATION TO DEVELOP PROFESSIONAL SKILLSFOR PRATHOM SUKSA 5 STUDENTS AT PAMAIUTID 4 SCHOOL

สุพิศ ศรีบัว

Supith Sreebua

โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตาก ประเทศไทย

Pamaiutid 4 School, Tak Primary Educational Service Area Office 2, Tak, Thailand

Corresponding author E-mail: sreebua@gmail.com

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) เพื่อสร้างและ
พัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น 3) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นและ 4) เพื่อประเมินความพึง
พอใจต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่นการปลูกัญชง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นการวิจัยและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไม้
อุทิศ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 29 คนตัวแปรอิสระคือ หลักสูตรท้องถิ่น ตัวแปรตามได้แก่
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการปฏิบัติงานและความพึงพอใจ ระยะเวลาการทดลอง 18สัปดาห์ เครื่องมือที่
ใช้คือ หลักสูตรท้องถิ่น การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ แบบสังเกตและแบบสอบถาม
วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบแบบไม่อิสระ t-test และวิเคราะห์เนื้อหา
ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนต้องเน้นทักษะความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพการเรียนรู้ตลอดชีวิตนักเรียนส่วน
หนึ่งมีพื้นฐานการอ่านเขียนสื่อความต่ำขาดทักษะการทำงานกลุ่มและไม่สนใจงานด้านเกษตรกรรม 2) การสร้าง
หลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง สาร
การเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วย จำนวน 18 แผน
ประสิทธิภาพของหลักสูตรได้ค่า E_1/E_2 83.36/82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 3) ผลการใช้หลักสูตร ผ่าน
เกณฑ์ จำนวน 27คน คิดเป็นร้อยละ86.48 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 23.12, S.D. =1.07) 4)
ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.10, S.D. =0.14)
คำสำคัญ: การปลูกัญชง, การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรท้องถิ่น. ทักษะอาชีพ

Abstract

The objective of research report have to 1) study of teaching and learning 2) create and develop the efficiency of local curriculum 3) study the results of local curriculum using and 4) evaluate satisfaction of local curriculum for hemp cultivation to develop professional skills For Prathomsuksa 5 students, Pamaiuthit 4 School. It is research and development. The target groups were 29 students in grade 5/3 of PamaiUthit 4 School in the second semester of the academic year 2022. Independent variables were local curriculum. Dependent variables were learning achievement, performance behavior and satisfaction. The duration of the trial was 18 weeks. Research tools include local curriculum. Achievement test observational form and satisfaction questionnaire data analysis using means standard deviation independent t-test and content analysis, research results found that.1) The condition of teaching and learning teachers must focus on occupational skills, apply knowledge in life. Some students have poor reading, writing, and media backgrounds, lacking group work skills. and not interested in agriculture. 2) Creating a local curriculum was found that Principles and Reasons, Vision, Objectives of the Program Course Objectives course description course structure learning content Teaching and Evaluation. Processes The content is divided into small units, 4 learning units, 18 plans. The efficiency of curriculum their E1/E2 values were 83.36/82.00, higher than the specified criteria of 80/80. 3) Results of curriculum trials, there were 27 students who passed the criteria, representing 86.48 % of the achievement comparison. Learning after school is higher than before. Statistically significant at the 0.05 level. The performance behavior was at the highest level ($\bar{X} = 23.12$, S.D. = 1.07) 4) Teachers were satisfied at a high level ($\bar{X} = 4.10$, S.D. =0.14).

Keywords: Hemp cultivation, Developing the Curriculum, local curriculum, Professional skill

บทนำ

ในยุคที่โลกกำลังก้าวสู่สังคมฐานความรู้ นานาประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มกลยุทธ์ การแข่งขันในทุกด้าน เตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปีเพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้จักพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ หมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาได้กล่าวถึงการส่งเสริมให้สถานศึกษานำเอาวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ออกแบบเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและรัฐบาลได้จัดกรอบทิศทางพัฒนาประเทศพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชนสนับสนุนการค้นหาอัตลักษณ์อันโดดเด่นของชุมชนโดยอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

การที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื่องจากการใช้หลักสูตรเดียวกันทั้งประเทศไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงที่เป็นอยู่ ทำให้ละเลยต่อมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งอันพึงอนุรักษ์ของท้องถิ่นทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีค่าของท้องถิ่นและไม่เป็นการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านการผลิต อาชีพบางท้องถิ่นอาจมีปัญหาแตกต่างกันออกไป เช่น โรคภัยไข้เจ็บแทนที่การศึกษาจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวกลับจะส่งเสริมให้คนไต่บันไดเพื่อการศึกษาต่อที่สูงขึ้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีผลต่อการพัฒนาประเทศคือ การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นที่สำคัญคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและอาชีพ การให้การศึกษาที่เหมาะสม จะช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น แก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศได้เพราะหลักสูตรแกนกลางไม่ยืดหยุ่นเป็นการสอนในสิ่งที่ไกลตัวไม่เกิดความภูมิใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ถึงแม้จะมีหลักสูตรแกนกลางแล้ว แต่ยังมีจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพราะหลักสูตรแกนกลางกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมไว้อย่างกว้าง เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่วไปไม่สามารถประมวลรายละเอียดสาระความรู้จากสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้ จึงต้องมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ได้ โดยเฉพาะภูมิปัญญาชาวบ้านของไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถบูรณาการเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการเรียนการสอนได้ (กรมวิชาการ, 2542)

พื้นที่ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาอยู่ด้วยกันหลายเผ่า ประกอบด้วยเผ่ามูเซอ เผ่าอีเก้อ (อาข่า) เผ่าลีซอ เผ่าเย้า เผ่าม้ง จีนฮ่อ มีการปลูกกล้วยง การปั่นเส้นใย การทอผ้าใช้กล้วยง เพื่อผลิตเครื่องนุ่งห่มตามวัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เพื่อใช้ในครัวเรือน นำมาทอผ้าใช้สำหรับเป็นเครื่องนุ่งห่มเพื่อเก็บไว้สวมใส่ในวันปีใหม่และตามความเชื่อดั้งเดิม ใช้เส้นด้ายที่ทำมาจากเส้นใยกล้วยงมัดมือให้เด็กที่เกิดใหม่ ใช้ในพิธีศพจะต้องใช้เครื่องแต่งกายรองเท้าเชือกมัดศพแต่เนื่องจากตามกฎหมายของประเทศไทยกล้วยงถูกจัดให้เป็นพืชเสพติดเช่นเดียวกับกัญชาดังนั้นการปลูกกล้วยงของชาวเขาจึงเป็นการลักลอบ

ปลูกในปี พ.ศ.2547 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้เสด็จเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ภาคเหนือ ทรงสนพระทัยผลิตภัณฑ์จากกล้วยและได้มีพระราชเสาวนีย์ให้มีการศึกษาการปลูกกล้วยอย่างจริงจังตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (กัลยาณมิตร นรรัตน์พุทธิ, 2562)

โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตั้งอยู่ที่ตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก นักเรียนมีความหลากหลายชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าม้ง ประมาณร้อยละ 89 ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนเป็นเกษตรกรชาวเขาบนที่สูง มักนิยมปลูกกล้วยเพื่อนำเส้นใยจากกล้วยมาทำเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ และใช้ในงานพิธีกรรมตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่า (ศราวุธ ปิจนันท์ และสุภาณี เส็งศรี, 2565) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญการปลูกกล้วย พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งไม่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น นักเรียนไม่ค่อยสนใจงานทางด้านการใช้แรงงาน ไม่มีนิสัยรักการทำงาน วัสดุ ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าที่สถานศึกษากำหนดไว้ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการงานอาชีพจะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน การส่งเสริมการประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ทั้งในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสารสนเทศ และบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ มีพฤติกรรม การปฏิบัติงาน การทำงานเป็นกลุ่ม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4
2. เพื่อสร้างและพัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการใช้การใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 29 คน ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรม การปฏิบัติงานกลุ่มและความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ใช้ระยะเวลาในการทดลองสอน จำนวน 18 สัปดาห์ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมเป็น 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรท้องถิ่น การเก็บ

รวบรวมข้อมูลใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 แผน 4 หน่วยการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จากเอกสาร ทฤษฎี ผลการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ โดยศึกษา วิเคราะห์แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพแผนพัฒนาของจังหวัดตาก พ.ศ. 2566 – 2570 วิเคราะห์เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตรจิตวิทยาพื้นฐานและปรัชญาการศึกษา วิเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการวัดและประเมินผลและความพึงพอใจ ศึกษา วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ชุมชนผู้เชี่ยวชาญด้านการปลูกกล้วย และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 35 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D and D) เป็นการสร้างและพัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการสร้างหลักสูตร นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนาม (Field Tryout)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) เป็นการทดลองใช้หรือนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้สอน (Implementation: I)แบบแผนการทดลองใช้นวัตกรรมโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest and Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553) โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) เป็นการประเมินผล (Evaluation: E) ปรับปรุงแก้ไข การรับรองและการเผยแพร่ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้นและประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบแบบไม่อิสระ t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

หลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 มีผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ พบว่าการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพครูผู้สอนต้องเน้นทักษะความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต นำความรู้

ไปใช้ในชีวิตนักเรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานการอ่าน เขียน สื่อความต่ำ ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม และไม่สนใจงานด้านเกษตรกรรม ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นควรมีเนื้อหาด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชผัก ผัก การปลูกผัก การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำโครงการ โดยการสนับสนุนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน วิชาทักษะชุมชน สถานประกอบการและการศึกษาดูงานนอกสถานที่

2. การสร้างและพัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกผักเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 นำนวัตกรรมไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้กับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จำนวน 5 คน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

รายการประเมินความคิดเห็น	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น	5	4.45	0.46
แผนการจัดการเรียนรู้	5	4.56	0.11
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	5	4.63	0.05
แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม	5	4.28	0.64
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น	5	4.32	0.46
\bar{X}		4.45	0.34

พบว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีองค์ประกอบ หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 18 แผน ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มหัศจรรย์ของพืชผักของหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปลูกผักของหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สู้ความพองพอง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผักของผู้อาชีพพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.34 และปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

นำหลักสูตรท้องถิ่นไปหาประสิทธิภาพรายบุคคล (Individual Tryout) แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) และแบบภาคสนาม (Field Tryout) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกผัก เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

การหาประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	E ₁	E ₂
1. แบบรายบุคคล	20	11.00	47.76	55.00
2. แบบกลุ่มเล็ก	20	12.60	64.33	67.00
3. แบบภาคสนาม	20	16.40	83.36	82.00

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นแบบภาคสนามเมื่อนำคะแนนแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วยแล้ว พบว่ามีคะแนนเฉลี่ย 25.01 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 83.36 คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 16.40 คิดเป็นร้อยละ 82.00 แสดงว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกัญชงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ $83.36/82.00$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกัญชงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยท้ายหน่วยการเรียนรู้และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกัญชง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

	คะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้				รวม 30	หลังเรียน 20
	1(5)	2(10)	3(5)	4(10)	คะแนน	คะแนน
คะแนนเฉลี่ย	4.76	7.93	4.72	7.86	25.27	16.24
	E_1				84.23	
	E_2					81.20

จากตารางพบว่าค่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นเท่ากับ $84.23/81.20$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 16.24 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.15

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 23.12$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.07 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกัญชงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60

4. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกัญชงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 โดยครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนต่างๆ จำนวน 20 โรงเรียน ที่ได้นำหลักสูตรท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) ในทุกด้าน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.14

อภิปรายผล

1. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ พบว่าการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพนั้น ครูผู้สอนต้องมุ่งเน้นด้านทักษะความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงและประกอบอาชีพได้ นักเรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานการอ่าน เขียน สื่อความต่ำ ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม ไม่สนใจงานทางด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกัญชง การแปรรูปจากผลิตภัณฑ์เส้นใยัญชง ตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของบรรพบุรุษ ในขณะที่การประกอบอาชีพของเกษตรกร

บนที่สูงยังมีวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่า ขาดแคลนปัจจัยการผลิต ไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มีการปลูกกัญชาเพื่อนำเส้นใยมาใช้ในพิธีกรรม สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกัญชา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ควรมีเนื้อหาด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชกัญชา การปลูกกัญชา การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำโครงการ ทักษะอาชีพโดยการสนับสนุนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน วิทยาลัยชุมชน สถานประกอบการ สอดคล้องกับคณะกรรมการควบคุมและกำกับดูแลนโยบายกัญชาและกัญชา ที่สรุปว่ารัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้กัญชาและกัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร นำไปสู่การปรับปรุงกฎหมายและออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2563 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2563 กำหนดให้ส่วนของพืชกัญชาและกัญชาเฉพาะที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกผลิตหรือสกัดในประเทศไทย ไม่จัดเป็นยาเสพติดให้โทษ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนให้ความสำคัญในการศึกษา วิจัย (คณะกรรมการควบคุมและกำกับดูแลนโยบายกัญชาและกัญชา, 2564) สอดคล้องกับ Rehman. M. et al. ที่ได้เขียนบทความเรื่อง Evaluation of hemp (*Cannabis sativa* L.) as an industrial crop: a review โดยสรุปว่า ประชากรมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น มีการใช้ทรัพยากรมากขึ้น จึงคุกคามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและเพิ่มช่องว่างระหว่างทรัพยากรที่มีอยู่ กัญชาจึงเป็นพืชสารพัดประโยชน์มีส่วนช่วยในการดำรงชีวิตของผู้คน โดยไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ดังนั้นงานวิจัยเกี่ยวกับกัญชาน่าจะเป็นที่สนใจของนักวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก เนื่องจากการเติบโตและการใช้ประโยชน์อย่างรวดเร็วในผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ สิ่งทอ กระดาษ ยา อาหาร อาหารสัตว์ สัตว์ เชื้อเพลิงชีวภาพ พลาสติกย่อยสลายได้ วัสดุก่อสร้าง การผลิตมวลชีวภาพสูง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การอนุรักษสิ่งแวดล้อม (Rehman. M. et al., 2021)

2. การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกัญชา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ที่ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยๆ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 18 แผนและประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 83.36/82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เพราะว่าการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบกับผู้รายงานได้สร้างและพัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบ โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผักทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะอาชีพจากการทำโครงการที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้เครื่องมือสอนคิดตามแนวทาง Thinking School ในทุกหน่วยการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน และนอกโรงเรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่น บิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับศรารุช ปิจนันท์ และสุภาวี เส็งศรี ได้วิจัยเรื่อง แหล่งเรียนรู้ผ้าใยกัญชาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 พบว่าผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และประชาชนชาวบ้าน มีความต้องการอนุรักษ์ สืบสานการทอผ้าของชนเผ่าม้งด้วยใยกัญชาให้กับนักเรียน เยาวชน หรือผู้ที่สนใจโดยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ผ้าใยกัญชา ในลักษณะที่ให้นักเรียน หรือคนในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรมีการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะหรือการปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนได้

มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ศราวรุ ปิจนันท์ และสุภาวี เล็งศรี, 2565) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สารณี พรหมวงศ์ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทอผ้าขนเฝ้าม้งด้วยใยกล้วยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ตามที่กำหนดไว้ และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด (สารณี พรหมวงศ์, 2563)

3. ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/81.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 86.48 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 23.12) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.07 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น (\bar{X} = 4.38) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60 สรุปได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้รายงานสร้างขึ้น สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงเนื่องจากได้ผ่านกระบวนการทดลองหลายครั้ง นำเอาผลการทดลองไปปรับปรุงแก้ไขผ่านการหาประสิทธิภาพกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าและพัฒนาการเรียนเพิ่มขึ้น การใช้เครื่องมือสอนคิดตามแนวทาง Thinking School มีการใช้คำถามกระตุ้นการคิดในทุกขั้นตอน การฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง มีการนำสื่อเทคโนโลยี สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสืบค้นทางระบบเครือข่าย การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการฝึกทักษะอาชีพ การทำงานเป็นทีม ผ่านการทำโครงการที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถทำคะแนนได้ดีสอดคล้องกับคำกล่าวของทิตานา แชมมณี ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนทำโครงการเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจสังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจวางแผนในการทำโครงการร่วมกันศึกษาหาข้อมูลที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณะชนเก็บข้อมูลแล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและสรุปผล การเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด (ทิตานา แชมมณี, 2550) สอดคล้องกับ วัฒนา มัคคสมัน ที่กล่าวว่าพัฒนาให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง พัฒนาระบวนการคิดของตนเองลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง แก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการ และเห็นคุณค่าในตนเอง โดยผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (วัฒนา มัคคสมัน, 2550)

นอกจากนี้หลังจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไม้ อุทิศ 4 แล้ว พบว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้คือ นักเรียนมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด สังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน แม้ว่าบางหน่วยการเรียนรู้จะมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติงานกลางแจ้งบ้างก็ตาม นักเรียนจะทำงานด้วยความเต็มใจและมีความสุขในการทำงาน

4. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยการให้นักเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จากโรงเรียนต่างๆ ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น การ

ปลูกกล้วย เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมหลักสูตรท้องถิ่น เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ภูมิวิธีและคุณค่า ครูผู้สอนให้คำปรึกษาแนะนำให้กำลังใจและกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และเอกสารหลักสูตร มีลำดับขั้นตอนชัดเจนที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของนักเรียน และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.83, 4.75 และ 4.58 ตามลำดับส่วนความพึงพอใจของครูผู้สอนจากโรงเรียนในสังกัดต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งได้นำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่าความพึงพอใจที่มีต่อการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.14 ที่เป็นเช่นนี้เพราะหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้รายงานสร้างขึ้น เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ร่วมกันเลือกทำงานที่ตนสนใจ จากการที่ได้ศึกษาจากสื่อการเรียนการสอน ทั้ง 18 แผน มีการวางแผนการทำงานร่วมกันศึกษาหาข้อมูลที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน บันทึกผลการเรียนรู้จนค้นพบองค์ความรู้ใหม่เขียนรายงาน นำประสบการณ์ทั้งหลายมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการทำปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสมยศ นาวิการ ที่กล่าวว่าในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำปรึกษาต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกตามความสนใจ ร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรม เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ถนัดจะทำให้สามารถค้นหาคำตอบที่ต้องการได้ (สมยศ นาวิการ, 2525)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกล้วย มีส่วนประกอบ 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย มหัศจรรย์พืชกล้วย การปลูกกล้วย สู่ความพอเพียง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยสุ่ออาชีพ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียน

ได้ใช้กระบวนการคิดมีทักษะการทำงานอย่างเป็นระบบเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สรุปและขอเสนอแนะ (Conclusion and Recommendation)

สรุปผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกล้วยง ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ต้องเน้นทักษะความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการสร้างหลักสูตรที่ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วย จำนวน 18 แผน มีประสิทธิภาพของหลักสูตรได้ค่า E_1/E_2 83.36/82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำไปใช้ทดลองสอนกับกลุ่มเป้าหมายพบว่าผลการใช้หลักสูตรผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 86.48 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 23.12, S.D. = 1.07) 4) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.14)

ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน สังคม มีการศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไปสู่ภาคีอื่นๆ ในรูปเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เชื่อมโยงกับการศึกษาในระบบกับการศึกษานอกระบบกับการศึกษาตามอัธยาศัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กัลยาณมิตร นรรัตน์พุทธิ. (2562). โยเก้ชุมชนหัตถกรรมเส้นใยแห่งสายวัฒนธรรมชาวเขาเผ่าม้ง.

วัฒนธรรม, 58(1). 112-117.

คณะกรรมการควบคุมและกำกับดูแลนโยบายกัญชงและกัญชา. (2564). กองบริหารงานทรัพย์สิน

และกิจการพิเศษ. สำนักงานมหาวิทยาลัย จัดการประชุมคณะกรรมการควบคุมกำกับดูแล

นโยบายกัญชงและกัญชา ครั้งที่ 6/2564 ณ ห้องประชุมสารภี ชั้น 1 อาคารสำนักงาน

มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ทีศนา แชมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

มาเรียม นิลพันธ์. (2553). วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนา

ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัฒนา มัคคสมัน. (2550). การสอนแบบโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศราวุธ ปิจนันท์ และสุภาณี เล็งศรี. (2565). แหล่งเรียนรู้ผ้าใยกล้วยง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4. บทความวิจัย ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2565, คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

สาธนี พรหมวงศ์. (2563) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทอผ้าชนเผ่าม้งด้วยใยกล้วยงสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอพบพระจังหวัดตาก.วิทยานิพนธ์
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหาร.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2555).

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2570.

สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2565. จาก

<http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

[Muzammal Rehman](#) et al. (2021). Evaluation of hemp (*Cannabis sativa* L.) as an
industrial crop: a review. [Environmental Science and Pollution Research](#)
volume 28, pages52832–52843 (2021).